

สำนักงานเกษตรอำเภอองครักษ์
กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แผนพัฒนาการเกษตร
ตำบลไกรใน
2566 - 2570

คำนำ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรตำบลเล่มนี้ ดำเนินการโดยเน้นการมีส่วนร่วม ของเกษตรกร / ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น ร่วมกันวิเคราะห์และค้นหาศักยภาพของชุมชน ภายหลังจากที่ได้จากการทำเวทีชุมชน เพื่อวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนและความต้องการของชุมชน ให้การพัฒนาชุมชนตรงตามเป้าหมายและสอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชน ในลักษณะบูรณาการสามารถแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและชุมชนได้ ในการเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตรและปรับปรุงคุณภาพสินค้า ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ร่วมคิด ร่วมทำพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ร่วมกันของชุมชน มีการตัดสินใจด้วยตนเองภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่ในสภาพความเป็นจริง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาตำบลไกรใน คงจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่าง ๆ ที่ จะนำไปประกอบการพิจารณาวางแผนพัฒนาอาชีพระดับ หมู่บ้าน ตำบล เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ให้ดียิ่งขึ้น มีฐานะทางเศรษฐกิจ ที่ยั่งยืน และมั่นคงต่อไป

สุรรัตน์ พูลเจริญศิลป์
สำนักงานเกษตรอำเภอกงไกรลาศ

สารบัญ

คำนำ.....	2
บทที่ 1.....	4
สภาพข้อมูลทั่วไป	4
1.1 ที่ตั้งอาณาเขตขอบเขตการปกครอง.....	1
1.2 สภาพภูมิประเทศ.....	6
1.3 สภาพภูมิอากาศ.....	11
1.4 เส้นทางคมนาคม.....	12
1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	14
1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	16
1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	21
บทที่ 2	22
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลไกรโน.....	22
2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลไกรโน	22
2.2 สภาพปัญหา.....	32
2.3 การจัดทำ TOWS Matrix.....	34
บทที่ 3	Error! Bookmark not defined.
ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	Error! Bookmark not defined.
3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า	Error! Bookmark not defined.
3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร.....	Error! Bookmark not defined.
3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร.....	Error! Bookmark not defined.
ภาคผนวก	
โครงการ	

บทที่ 1

สภาพข้อมูลทั่วไป

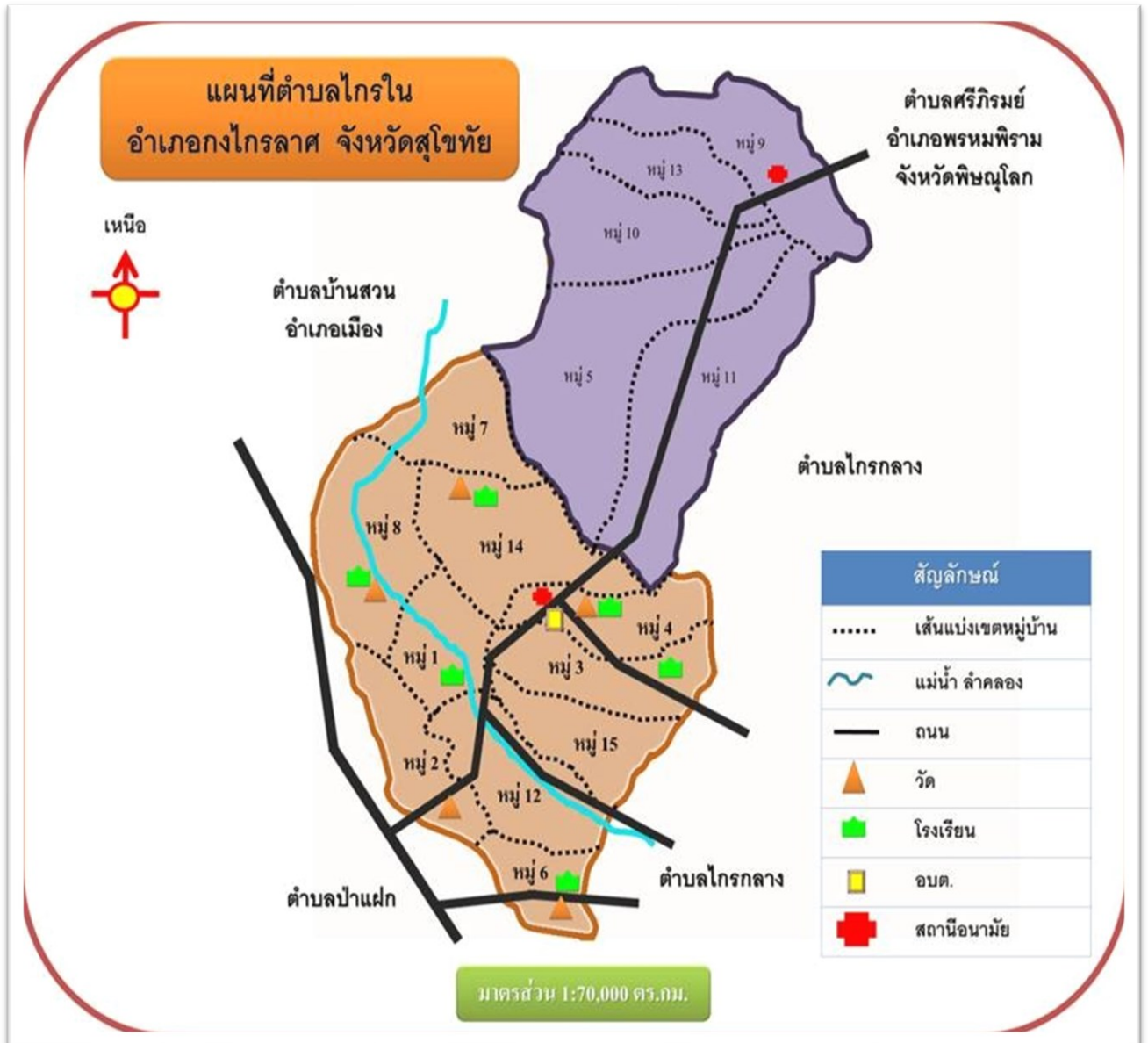
1.1 ที่ตั้งอาณาเขตขอบเขตการปกครอง

1.1.1 ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่ ตำบลไกรในตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ห่างจากตัวจังหวัดสุโขทัยประมาณ 20 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากอำเภอองไกรลาศประมาณ 10 กิโลเมตร

1.1.2 อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลศรีภิรมย์	อำเภอพรหมพิราม	จังหวัดพิษณุโลก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลป่าแฝก	อำเภอองไกรลาศ	จังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลไกรกลาง	อำเภอองไกรลาศ	จังหวัดสุโขทัย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลบ้านสวน	อำเภอเมืองสุโขทัย	จังหวัดสุโขทัย

มีเนื้อที่โดยประมาณ 42.53 ตร.ม หรือพื้นที่ 26,587.81 ไร่

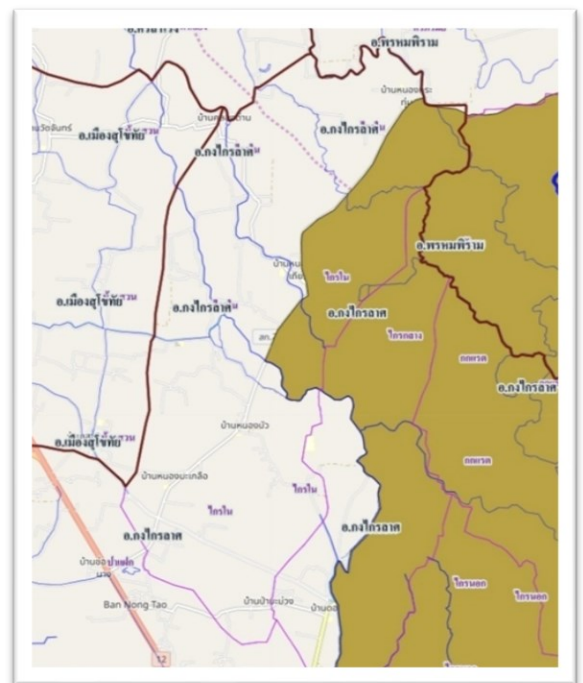
พื้นที่นา	26,387.81	ไร่
พื้นที่อื่น ๆ	200	ไร่

1.1.3 การแบ่งเขตการปกครอง ตำบลไกรใน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 15 หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ 1 บ้านหนองมะเกลือ
- หมู่ที่ 2 บ้านโคงต้นง้าว
- หมู่ที่ 3 บ้านหนองตะแบก
- หมู่ที่ 4 บ้านหนองบัว
- หมู่ที่ 5 บ้านหนองเสาเถียรเหนือ
- หมู่ที่ 6 บ้านป่ามะม่วง
- หมู่ที่ 7 บ้านวังขวัญ
- หมู่ที่ 8 บ้านหนองกาสลัก
- หมู่ที่ 9 บ้านหนองกระทุ่ม
- หมู่ที่ 10 บ้านหนองไผ่ล้อม
- หมู่ที่ 11 บ้านหนองเสาเถียร
- หมู่ที่ 12 บ้านหนองเทโพ
- หมู่ที่ 13 บ้านบึงบอน
- หมู่ที่ 14 บ้านแปลงกุ
- หมู่ที่ 15 บ้านหนองตะแบกใต้

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

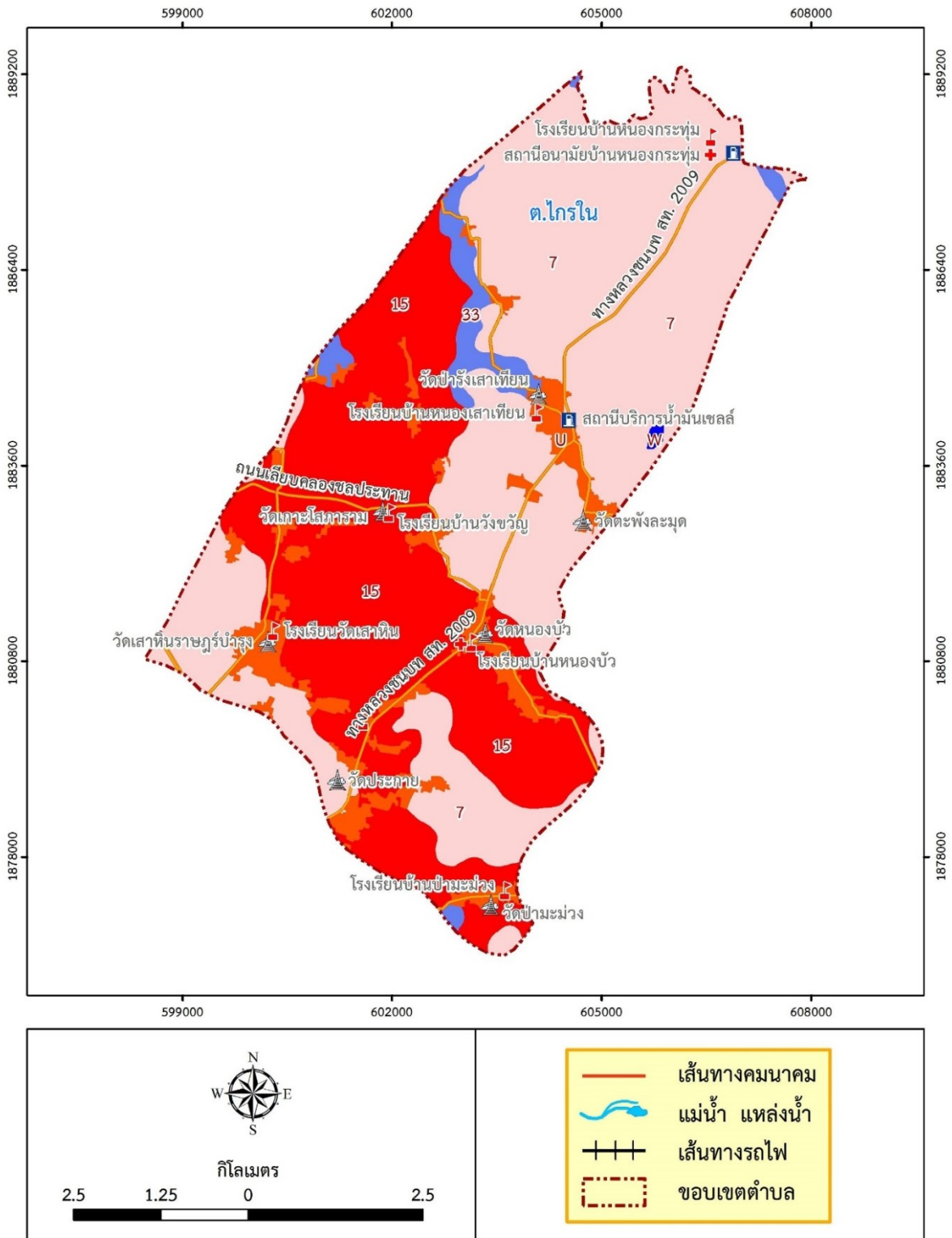
สภาพโดยทั่ว ๆ ไปเป็นที่ราบมีแม่น้ำยมไหลผ่านและมีคลองเล็กๆ หลายสาย เช่น คลองหนองมะเกลือ คลองเทโพ คลองเหมือนช้าง คลองดีก๊อต คลองตาแสบ คลองมาบกระปรุง คลองน้ำจิ้น คลองวังทอง คลองทราย คลองหนองเทโพ คลองหนองกาสลักฯ จะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝน แต่จะขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง น้ำในแม่น้ำ, ลำคลอง จะแห้งขอด สภาพดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียว และดินเหนียวเหมาะแก่การทำเกษตร

ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

แผนที่กลุ่มชุดดิน ต.โกรน อ.กงไกรลาศ จ.สุโขทัย

ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

1.2.1 ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน กลุ่มดินตำบลไกรใน ส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน มีกลุ่มดินดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ 7

ลักษณะเด่น กลุ่มดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบในบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินลึกที่มีการระบายน้ำเร็วหรือค่อนข้างเร็ว เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแกดินล่างเป็นดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อน สีเทาหรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีเหลืองหรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน ปฏิกริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงด่างปานกลาง

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคลไออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์
0-25	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	สูง
25-50	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	สูง
50-100	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง	สูง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดี สามารถทำนาได้ 2 ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำ ใช้ปลูกพืชล้มลุก พืชไร่ พืชผัก หรือยาสูบ ปัญหา โครงสร้างแน่นทึบ ดินแห้งแข็งทำให้ไถพรวนยาก ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสม ไถกลบตอซัง ปล่อยให้ 3-4 สัปดาห์ หรือ ไถกลบพืชปุ๋ยสด (หว่านโสนอัฟริกันหรือโสนอินเดีย 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบเมื่ออายุ 50-70 วัน ปล่อยให้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 16-20-0 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-40 วัน พัฒนาแหล่งน้ำไว้ใช้ในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือทำนาครั้งที่ 2 หรือใช้ปลูกพืชไร่หรือพืชผักหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดยทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้อย

ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร

ร่องแปลงปลูกอยู่สูงจากระดับน้ำที่เคยท่วม ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 1-2 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 15-25 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน 3-5 เดือน

กลุ่มชุดดินที่ 15

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายแข็งสีมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่างการระบายน้ำเลวถึงค่อนข้างเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำถึงปานกลาง

สมบัติของดิน เป็นกลุ่มชุดดินที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณที่ราบตะกอนน้ำพา มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน เป็นดินสีมากที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวหรือเลว เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพู พบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีส ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นด่างปานกลาง

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
0-25	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง	สูง	สูง
25-50	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง
50-100	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง

การใช้ประโยชน์ ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ 2 ครั้งในรอบปี

ปัญหา หน้าดินแน่นทึบ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บางพื้นที่ขาดแคลนน้ำ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน ทำให้ความเสียหายกับพืชที่ไม่ชอบน้ำ

แนวทางการจัดดินเพื่อการปลูกพืช

ปลูกข้าว ไถกลบตอซัง ปล่อยทิ้งไว้ 3-4 สัปดาห์ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (ไสนอ์พริกกันหรือไสนอินเดีย 6-8 ตัน/ไร่ ไถกลบก่อนออกดอก 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำหรือปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าหลังปักดำ 35-45 วัน การปักดำข้าวควรเพิ่มจำนวนต้น ต่อกอให้มากขึ้น พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในช่วงที่ข้าวขาดน้ำหรือใช้ทำนาครั้งที่ 2 หรือปลูกพืชไร่ พืชผักหรือพืชตระกูลถั่วหลังเก็บเกี่ยวข้าว โดย

ทำร่องแบบเตี้ย ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์ปลูกพืชผักหรือผลไม้ ยกร่องกว้าง 6-8 เมตร คูน้ำกว้าง 1.0-1.5 เมตร ลึก 0.5-1.0 เมตร มีคันดินอัดแน่นล้อมรอบ ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ หรือชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. พร้อมปรับปรุงหลุมปลูกด้วยอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 25-50 กิโลกรัม/หลุม ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิตใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูกพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

กลุ่มชุดดินที่ 33

ลักษณะเด่น กลุ่มดินทรายแป้งละเอียดหรือดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนแม่น้ำหรือตะกอนน้ำพารูปพัดปฏิกริยาดินเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นกลาง การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง

ปัญหา :ขาดแคลนน้ำในระยะที่ฝนทิ้งช่วงนาน บางพื้นที่อาจพบชั้นดานแข็งที่เกิดจากการเกษตรกรรม

แนวทางการจัดการ :

ปลูกพืชไร่หรือพืชผัก ไถพรวนขณะที่ดินมีความชื้นที่เหมาะสมและที่ความแตกต่างกันในแต่ละปีเพื่อทำลายชั้นดานและป้องกันการเกิดชั้นดาน จัดระบบการปลูกพืชหมุนเวียนให้มีการปลูกพืชบำรุงดินอยู่ด้วยปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 2-3 ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม 8-10 กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม 6-8 กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง 4-6 กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ 1-2 สัปดาห์) ร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำ มีวัสดุคลุมดิน หรือทำแนวรั้วหญ้าแฝก มีการใช้ปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลง พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ปลูกไม้ผล ชุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. ปรับปรุงหลุมปลูกด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก 20-35 กิโลกรัม/หลุม มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชคลุมดิน ปลูกพืชแซม ทำแนวรั้วหรือฐานหญ้าแฝกเฉพาะต้น ในช่วงเจริญเติบโต ก่อนเก็บผลผลิตและภายหลังเก็บผลผลิต ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมีหรือปุ๋ยอินทรีย์น้ำตามชนิดพืชที่ปลูก เพื่อรักษาความสามารถในการผลิตของดินไว้ไม่ให้เสื่อมโทรมลงพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในพื้นที่ปลูก

1.3 สภาพภูมิอากาศ

1.3.1 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่ว ๆ ไปมีลักษณะ ฤดูร้อน ได้รับอิทธิพลมาจากลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงใต้ พัดผ่านตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม ฤดูฝน ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมจากตะวันออกเฉียงเหนือตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม

1.3.2 ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม-เดือนมิถุนายน โดยมีอากาศร้อนสูงสุดอยู่ในเดือนเมษายน และพฤษภาคม ปี 2562 มีอุณหภูมิสูงสุดอยู่ที่ 41 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม จำนวนปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ในปี 2565 เท่ากับ 70.53 มิลลิเมตรต่อเดือน

ฤดูหนาว ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวที่สุดอยู่ในเดือนมกราคม ปี 2564 มีอุณหภูมิต่ำสุด 14 องศาเซลเซียส

1.3.3 สถิติปริมาณน้ำฝน

**** ในการวางแผนการปลูกพืชโดยอาศัยน้ำฝนควรจะเริ่มเพาะปลูกในช่วงเดือนพฤษภาคมเป็นต้นไป**

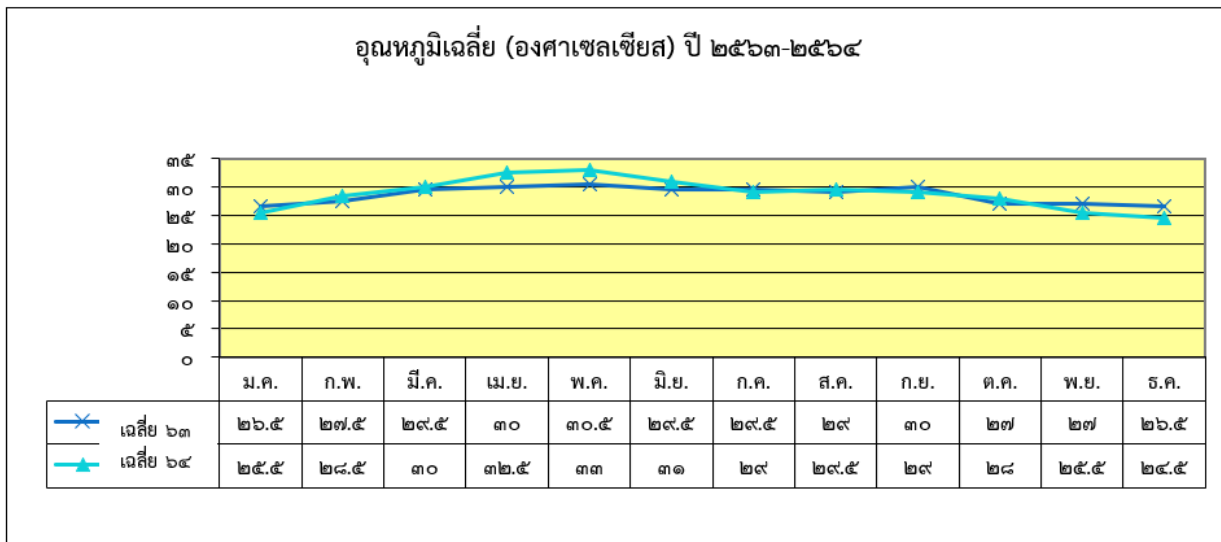
ภาพที่ 1 ปริมาณน้ำฝนระหว่างปี และปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 6 ปี

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอองไกรลาศ (ธันวาคม, 2565)

ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร) อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย													
ปี/เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
2565	1	20	16.1	17.6	115	79.7	173.3	227	126.5	83.2	2.3	15	876.7
2564	1.2	3.4	5.2	11.8	24.5	51.2	117.5	124.6	157	159	97	94	846.40
2563	-	-	-	177.2	62.2	166.5	31	120	231.45	91.8	-	-	880.15
2562	5.5	3.2	3.4	12.4	176	126	121	124	24	11	5	3	614.5
2561	-	3.2	-	26.1	120.2	186.8	36.9	97.4	209.6	81.6	-	-	761.8
2560	7.3	42.2	3.4	33.4	160.8	86.7	153.2	135.3	193.6	163.4	28.7	-	1,008.0
เฉลี่ย 6 ปี	2.5	12	4.68	46.42	109.78	116.15	105.48	138.05	157.03	98.33	22.17	18.67	831.26

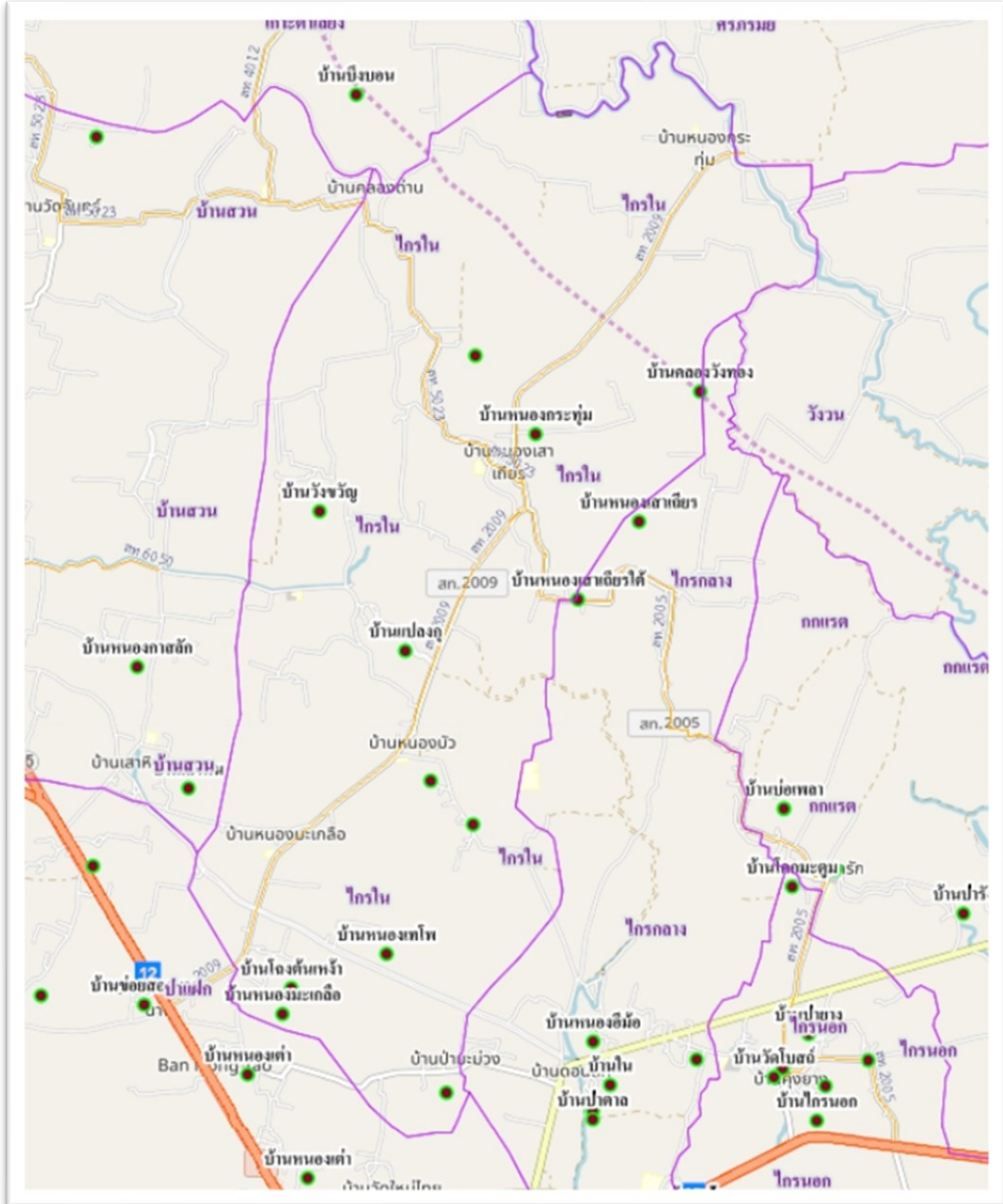
ภาพที่ 2 แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบ 6 ปี ตั้งแต่ ปี 2560-2565

1.3.4 อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

(สายสิงห์วัฒน์ - เสาหิน-วัดจันทร์)

- ถนนคอนกรีต 10 สาย
- ถนนลาดยาง 5 สาย
- ถนนลูกรัง 30 สาย
- ถนนดิน 10 สาย

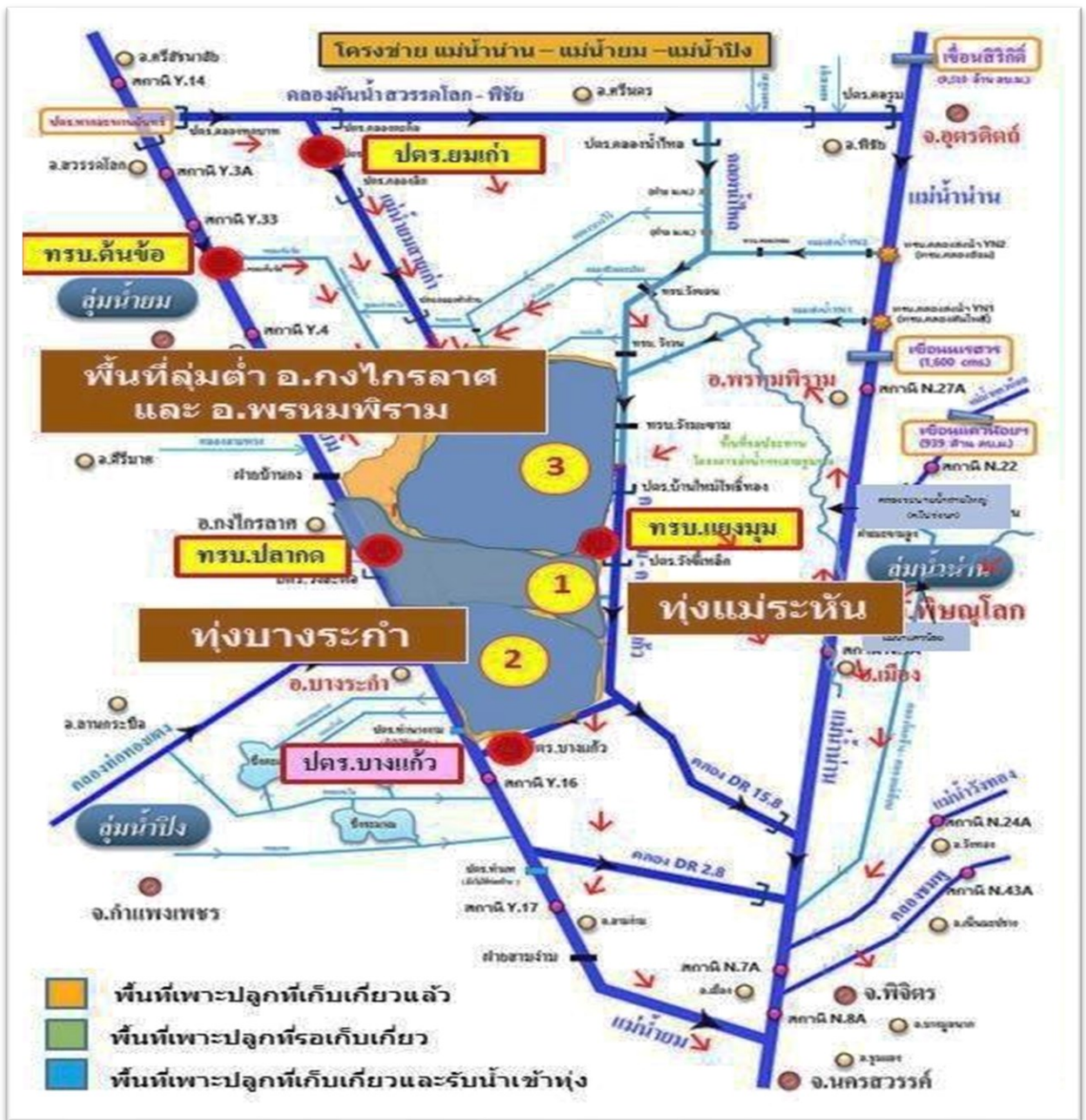
1.5 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

1.5.1 แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ลำน้ำ, ลำห้วย	หมู่
1. คลองหนองมะเกลือ	หมู่ 1
2. คลองเทพ	หมู่ 2
3. คลองเหมือนช้าง	หมู่ 3,7,1
4. คลองดีก้อต	หมู่ 4,14
5. คลองตาแส	หมู่ 4
6. คลองมาบกระปรุง	หมู่ 5,7,10,14
7. คลองน้ำจืด	หมู่ 8,7,14
8. คลองวังทอง	หมู่ 9
9. คลองทราย	หมู่ 9
10. คลองหนองเทพ	หมู่ 12
11. คลองหนองกาสลัก	หมู่ 8
บึง,หนอง	หมู่
1.หนองบัว	หมู่ 8
2.อ่างเก็บน้ำหนองเสาเดียว	หมู่ 11
3.อ่างเก็บน้ำบึงบอน	หมู่ 13
แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	หมู่
1. ฝาย 3 แห่ง	หมู่ 3,8,14
2. บ่อน้ำตื้น 22 แห่ง	
3. บ่อโยก 5 แห่ง	
4. บ่อบาดาล 705 แห่ง	

ตารางที่ 4 ตารางแสดงแหล่งน้ำ ในตำบลไกรใน

พื้นที่ชลประทาน โครงการชลประทาน

1.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

1.6.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรในตำบลไกรในจำนวนมาก ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่และทำสวน เป็นอาชีพหลัก ส่วนอาชีพเสริม ได้แก่ การประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำ ปลาจุก การทำน้ำปลา การแปรรูปอาหารและงานฝีมือต่างๆ เป็นต้น พื้นที่ตำบลไกรใน เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การทำนา โดยสภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ ได้จัดแบ่งประเภทไว้ ดังนี้

- พื้นที่ทั้งหมด	26,587 ไร่		
- พื้นที่ทำการเกษตร	26,387 ไร่	พื้นที่อื่น ๆ	200 ไร่

1.6.2 รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี ระดับตำบล ปี 2565

ตำบลไกรใน อำเภอองไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ภาคเหนือ

ที่	พื้นที่	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี
1	หมู่ที่ 08 บ้าน ทองกาสลัก	50,861.51
2	หมู่ที่ 09 บ้าน ทองกระ	55,535.50
3	หมู่ที่ 11 บ้าน ทองเสาเสียรใต้	81,865.67
4	หมู่ที่ 12 บ้าน ทองเทใจ	61,090.44
5	หมู่ที่ 05 บ้าน ทองเสาเสียร	78,837.04
6	หมู่ที่ 15 บ้าน ทองตะน	85,083.33
7	หมู่ที่ 14 บ้าน แปลงกู	92,903.92
8	หมู่ที่ 06 บ้าน ป่ามะม่วง	141,054.11
9	หมู่ที่ 01 บ้าน ทองมะเกลือ	77,063.68
10	หมู่ที่ 02 บ้าน โฉงคันเห่ง	70,708.40
11	หมู่ที่ 07 บ้าน วังขวัญ	74,038.26
12	หมู่ที่ 03 บ้าน ทองตะน	71,064.05
13	หมู่ที่ 04 บ้าน ทองบัว	86,982.54
14	หมู่ที่ 10 บ้าน ทองไม้สั	63,583.90
15	หมู่ที่ 13 บ้าน บึงบอน	60,474.94
เฉลี่ยทั้งสิ้น		74,935.58

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอองไกรลาศ , 2565

1.6.3 การศึกษา

จำนวนประชากร จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2565
ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับตำบล

ตำบลไทรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ภาคเหนือ

มีครัวเรือนทั้งหมด	1,970	ครัวเรือน
จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่จริง ทั้งหมด	5,462	คน
เพศชาย	2,527	คน
เพศหญิง	2,935	คน

จำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
ไม่เคยศึกษา	29	0.53	38	0.70	67	1.23
อนุบาล/ศูนย์เด็กเล็ก	50	0.92	59	1.08	109	2.00
ต่ำกว่าชั้นประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	220	4.03	284	5.20	504	9.23
ประถมศึกษา (ป.4, ป.7, ป.6)	1,194	21.86	1,481	27.11	2,675	48.97
ม.ต้น (มศ.1-3 หรือ ม.1-3)	332	6.08	314	5.75	646	11.83
ม.ปลาย (มศ.4-5 หรือ ม.4-6 ห)	422	7.73	389	7.12	811	14.85
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า หรือ ปวส.	75	1.37	65	1.19	140	2.56
ป.ตรี หรือเทียบเท่า	191	3.50	282	5.16	473	8.66
สูงกว่าปริญญาตรี	14	0.26	23	0.42	37	0.68
รวม	2,527	46.27	2,935	53.73	5,462	100.00

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกงไกรลาศ , 2565

- ประชากรตำบลไกรโน

รายงานจำนวนประชากร
ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ระดับตำบล ปี 2565

ตำบลไกรโน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ภาคเหนือ

ที่	พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	รวม (คน)
1	หมู่ 1 บ้านหนองมะเกลือ	151	193	231	424
2	หมู่ 2 บ้านโคงตันเหง้า	176	227	248	475
3	หมู่ 3 บ้านหนองตะแบก	89	117	125	242
4	หมู่ 4 บ้านหนองบัว	134	184	228	412
5	หมู่ 5 บ้านหนองเสาเดียว	171	232	289	521
6	หมู่ 6 บ้านป่ามะม่วง	92	104	127	231
7	หมู่ 7 บ้านวังขวัญ	140	188	220	408
8	หมู่ 8 บ้านหนองกาสลัก	202	251	271	522
9	หมู่ 9 บ้านหนองกระท่อม	203	242	268	510
10	หมู่ 10 บ้านหนองไผ่ล้อม	96	113	138	251
11	หมู่ 11 บ้านหนองเสาเดียวใต้	137	183	219	402
12	หมู่ 12 บ้านหนองเทพ	90	116	145	261
13	หมู่ 13 บ้านบึงบอน	59	77	89	166
14	หมู่ 14 บ้านแปลงกุ	91	126	157	283
15	หมู่ 15 บ้านหนองตะแบกใต้	139	174	180	354
	รวม	1,970	2,527	2,935	5,462

ที่มา : ข้อมูล จปฐ. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกงไกรลาศ , 2565

- สถานีอนามัย 2 แห่ง สถานที่ตั้งหมู่ที่ 4,9
- ท่าข้าว 2 แห่ง หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 8
- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนไกรโนวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 7 แห่ง คือ
 1. โรงเรียนหนองมะเกลือ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 1 บ้านหนองมะเกลือ
 2. โรงเรียนหนองเสาเดียว สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 5 บ้านหนองเสาเดียว
 3. โรงเรียนบ้านหนองบัว สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 บ้านหนองบัว
 4. โรงเรียนบ้านป่ามะม่วง สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 6 บ้านป่ามะม่วง

5. โรงเรียนวังขวัญ สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 14 บ้านแปลงกุ
6. โรงเรียนบ้านหนองกระทุ่ม สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 9 บ้านหนองกระทุ่ม
7. โรงเรียนบ้านเสาทิน สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 8 บ้านเสาทิน

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด จำนวน 3 แห่ง
 1. วัดประกาย สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 2 บ้านโคงตันจ้าว
 2. วัดหนองบัว สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 4 บ้านหนองบัว
 3. วัดป่ามะม่วง สถานที่ตั้ง หมู่ที่ 6 บ้านป่ามะม่วง
- สำนักสงฆ์ จำนวน 4 แห่ง คือ
 1. วัดป่าร้าง สถานที่ตั้งหมู่ที่ 5
 2. วัดตระพังละมุด สถานที่ตั้งหมู่ที่ 11
 3. วัดเกาะโสภาราม สถานที่ตั้งหมู่ที่ 14
 4. วัดเสาทิน สถานที่ตั้งหมู่ที่ 8

ขนบธรรมเนียม ประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด

เกษตรกรตำบลไกรในนับถือศาสนาพุทธ 100% ยึดมั่นในพระพุทธศาสนาทุกวันพระจะไปทำบุญตักบาตรตามวัดใกล้บ้านและประเพณีพื้นบ้านทั่วไป เช่น วันสงกรานต์ วันตรุษไทย วันสารทไทย ประเพณีบวชนาค แต่งงาน การขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น และอิทธิพลทางความคิดหรือค่านิยม ของคนในพื้นที่เหมือนกัน ซึ่งเป็นอุปสรรคสาเหตุหนึ่งของการพัฒนาการเกษตร

ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยวและข้อห้ามต่าง ๆ

ประชากรในตำบลไกรใน นับถือศาสนาพุทธมีวัดจำนวน 2 แห่ง และมีสำนักสงฆ์จำนวน 4 แห่ง จะมีการทำบุญตักบาตรที่วัดทุกวันพระและวันสำคัญทางศาสนาสิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่าง ๆ

มีพระสงฆ์ครูอาจารย์ ผู้เฒ่าผู้แก่ ผู้นำในหมู่บ้าน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. เป็นที่ ปรีกษาของคนในหมู่บ้าน มีกฎข้อห้ามในการต่อต้านยาเสพติด เช่น ตัดน้ำ ตัดไฟ ไม่ให้ใช้ในบ้านห้ามยืมของส่วนรวมไปใช้บ้านที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ประชากรประมาณ 95% จบการศึกษาภาคบังคับ และอ่านออกเขียนได้ 99%

ผู้นำตามธรรมชาติ กลุ่มตามธรรมชาติ

ผู้นำตามธรรมชาติ มักจะเกิดจากการรวมตัวกันแบบไม่เป็นทางการ จะมีลักษณะของปัญหาคล้ายกัน ก็จะมารวมกลุ่มกัน เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มผู้นำ กลุ่มพัฒนาสตรีอาสา กลุ่มผู้ใช้น้ำ กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

- กลุ่มส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน หมู่ 4,14
- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต หมู่ที่ 1-15
- กลุ่มกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน หมู่ที่ 5,6,7,8,9,10,11
- กลุ่มผู้ใช้น้ำ หมู่ที่ 1-15
- กลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลไกรโน หมู่ที่ 4
- กลุ่มกองทุนหมู่บ้านละ 1 แสน หมู่ที่ 1-15
- กลุ่มกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้าน หมู่ที่ 1-15

องค์กรในชุมชน

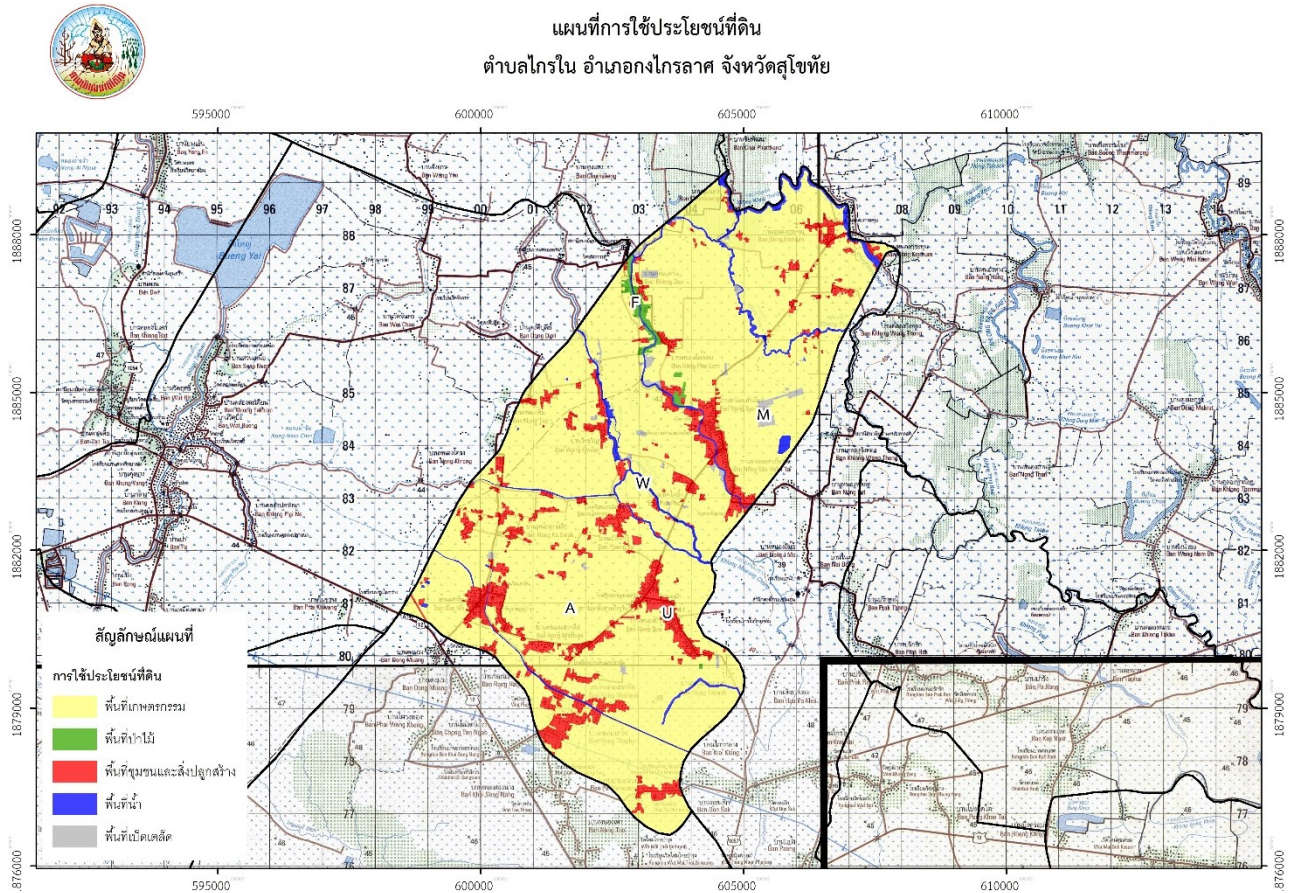
- กลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์
- กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- กลุ่มอาชีพต่าง ๆ
- กลุ่มกองทุนประจำหมู่บ้าน
- กลุ่มผู้ใช้น้ำประปา

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- น้ำสกัดชีวภาพสารสมุนไพรพื้นบ้านป้องกันและกำจัดแมลง ศัตรูพืช
- การแปรรูปอาหาร เช่น ทำน้ำปลาปลาร้า ปลาแดดเดียว

1.7 การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลกรีน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย					
ตำบล	พื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน (ไร่)				
	พื้นที่เกษตรกรรม	พื้นที่ป่าไม้	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	พื้นที่ชุมชนและสิ่งแวดล้อม	พื้นที่น้ำ
ต.กรีน	28,971.00	221.00	345.00	3,671.00	1,046.00

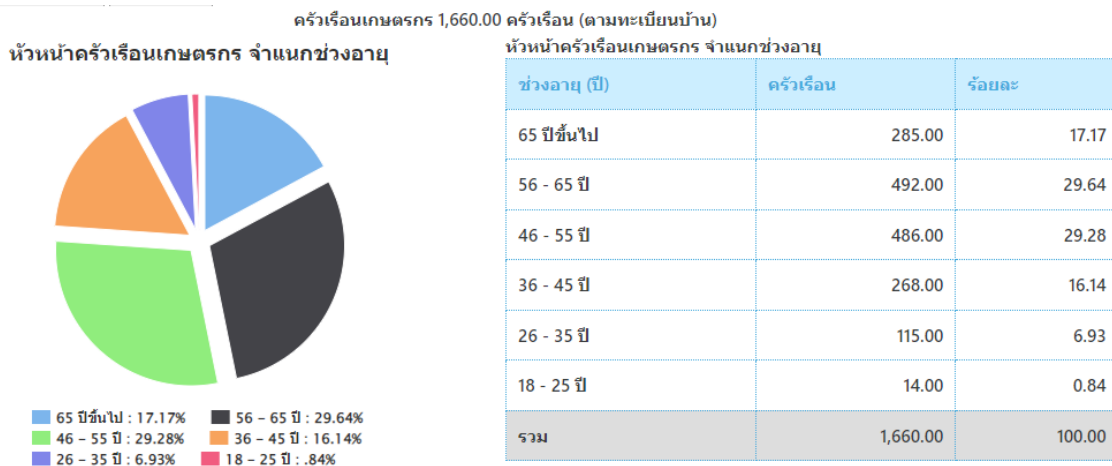
บทที่ 2

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลไกรใน

2.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลไกรใน

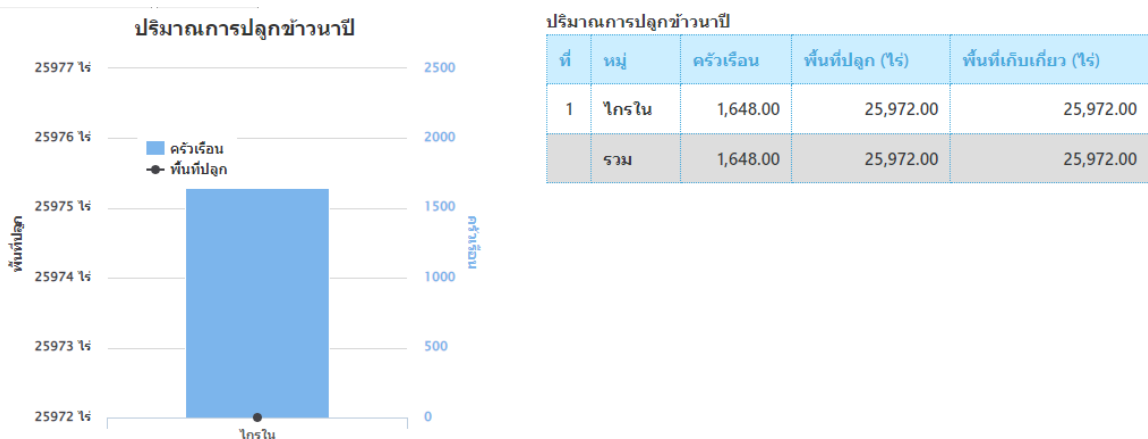
2.1.1 สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

1) จำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ ตำบลไกรใน ปี พ.ศ 2565

ที่มาภาพ : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565
 ภาพที่ 2.1 จำนวนครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามอายุ ตำบลไกรใน ปี พ.ศ 2565

2) จำนวนครัวเรือนและพื้นที่ทำการเกษตร ตำบลไกรใน

ภาพที่ 2.2 จำนวนครัวเรือนเกษตรกร และ พื้นที่ปลูกข้าวหน้าปี พ.ศ 2565
 ที่มาภาพ : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565

3) ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร

พื้นที่ถือครอง

ครัวเรือน	พื้นที่ถือครอง (ไร่)	พื้นที่ถือครองเฉลี่ย (ไร่/ครัวเรือน)
1,684.00	39,127.00	18.74

ลักษณะการถือครองที่ดิน

■ เกษตรกรเป็นเจ้าของ : 62.79% ■ เช่า : 35.44%
■ อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ท้าฟรี) : 1.77%

ลักษณะการถือครองที่ดิน *

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	1,311.00	26,228.00
เช่า	740.00	12,504.00
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ท้าฟรี)	37.00	395.00
รวม **	1,684.00	39,127.00

หมายเหตุ * ข้อมูลตามที่ตั้งแปลง เฉพาะครัวเรือนที่แจ้งปรับปรุงกิจกรรมการเกษตรในแต่ละปี

** เกษตรกรบางส่วนมีการถือครองในทุกลักษณะ

ภาพที่ 2.3 ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร ปี พ.ศ 2565

ที่มาภาพ : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , 2565

- จำนวนแรงงานที่ประกอบอาชีพการเกษตร จำนวนประชากรทั้งหมด 5,311 รายชาย 2,448 รายหญิง 2,863 ราย สมาชิก/ครัวเรือน โดยเฉลี่ย 3 คน แรงงาน ภาคการเกษตร/เฉลี่ย 3 คน/ครัวเรือน
- การประกอบอาชีพการเกษตรในการทำนา เกษตรกรจะจ้างรถไถใหญ่ไถตะหรือปั้นดินและใช้รถไถเล็กไถแปร ทำเทือก ส่วนแรงงานที่ใช้ในการหว่านข้าวเกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือนในกรณีที่ทำนามากๆ ก็ จะจ้างหว่านไร่ละ 60 บาท ในการดูแลรักษาฉีดพ่นสารเคมี, ใส่ปุ๋ย เกษตรกรใช้แรงงานในครัวเรือน เมื่อถึงระยะเวลากการเก็บเกี่ยวข้าวก็จ้างรถเกี่ยวข้าวเกี่ยวในราคาไร่ละ 450 บาท โดรนพ่นยา ไร่ละ 60 บาท
- อาชีพเสริมของเกษตรกรในพื้นที่ มีการรับจ้างภาคการเกษตรและรับจ้างขนข้าวเปลือกลงจากรถให้กับท่าข้าวบ้างเป็นบางส่วน

4) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

- Smart Farmer , YSF ที่มีความรู้/ทักษะความชำนาญ/เครือข่าย

1. นายโกเมศ มุกเพ็ชร

- Smart farmer ต้นแบบ
- เกษตรกรดีเด่น สาขาไร่นาสวนผสม
- ศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอกงไกรลาศ

2. นายจักรวาล สระขุ่ม

YSF การปลูกมะม่วงปลอดสารพิษ

5) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

- ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินโดยทั่วไปในพื้นที่ตำบลไกรโนเป็นดินเหนียว ที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียว หรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลางเกษตรกรใช้ในการปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนชุดดินที่พบได้มากที่สุดในพื้นที่ตำบลไกรโนคือ ชุดดินที่ 7, ชุดดินที่ 15, ชุดดินที่ 33

- ทรัพยากรน้ำ

ตำบลไกรโนมีปริมาณน้ำเพียงพอในฤดูฝนเนื่องจากในพื้นที่จะมีคลองจากธรรมชาติ นอกจากนั้นยังมีแหล่งน้ำที่เกษตรกรสร้างหรือขุดขึ้นเอง เช่น บ่อบาดาล ซึ่งยังมีปัญหาน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรในฤดูแล้ง

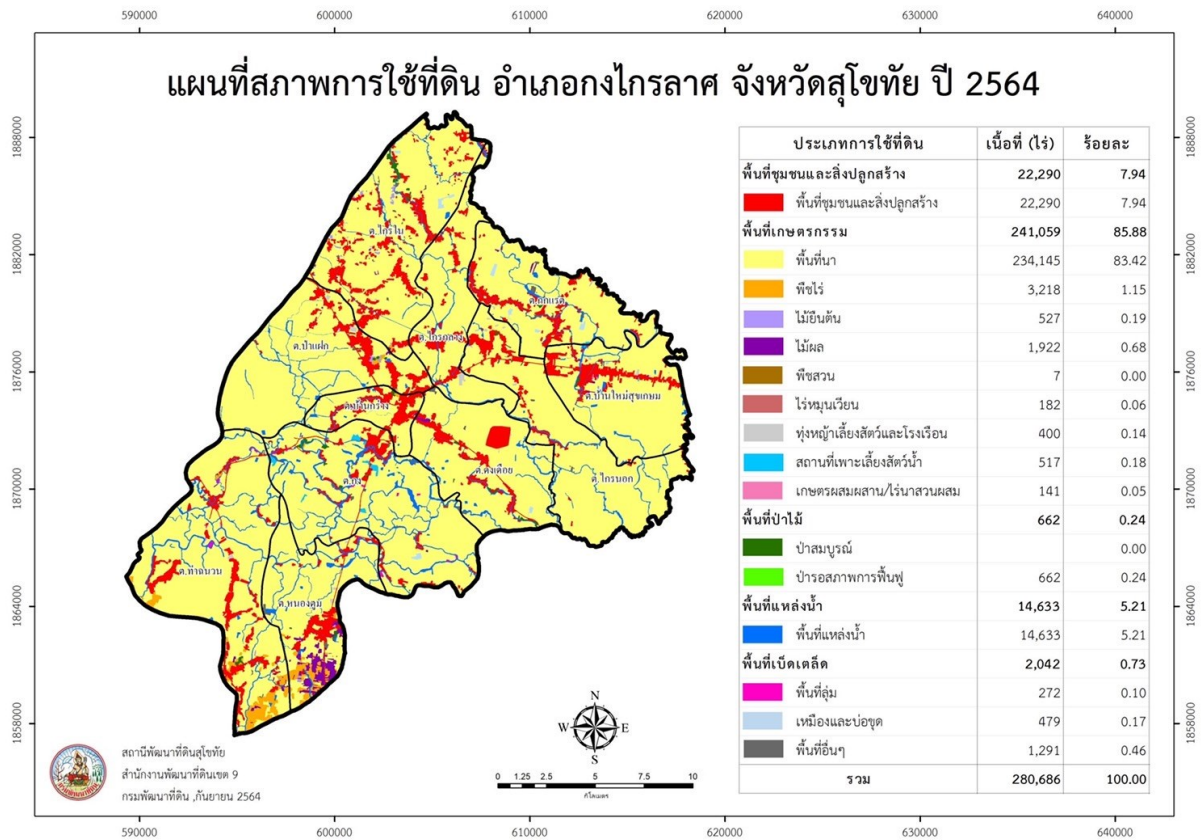
6) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ข้าว
- เลี้ยงปลา
- การทอผ้า
- การเลี้ยงวัวขุน , วัวนม
- การเลี้ยงควาย
- ไร่นาสวนผสม

7) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

ลำดับ	ชนิดพืช	จำนวน ครัวเรือน	พื้นที่ ปลูก (ไร่)	พื้นที่ เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ราคาผลผลิต เฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต ทั้งหมด(บาท)
1.	ข้าวเจ้านาปี	1,543	24,740	24,740	17,318,000	700	6.2	107,371,600
2.	ข้าวเจ้านาปรัง	1,009	15,497	15,497	11,622,750	750	6.2	72,061,050

2.1.2 พื้นที่ตามเขตความเหมาะสม

ที่มาภาพ : กรมพัฒนาที่ดิน , 2564

ภาพที่ 2.4 แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย

พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม (Zoning)

ผู้เลี้ยงสัตว์ ปี 2565 ตำบล ไกรโน

เกษตรกร (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	นก กระทำ	อื่นๆ
1,660	2,573	53	120	6,474	36,121	3,537	20	0	246

2.1.3 ระบบการผลิต

1) ลักษณะการใช้ที่ดิน

เกษตรกรตำบลไกรโน ใช้เครื่องจักรกลการเกษตร รถไถใหญ่และรถไถเล็กในการทำงานเตรียมดินในไร่นา (การใช้แรงงานสัตว์ทำงานเตรียมดินในไร่นา ไม่มีให้เห็นในพื้นที่แล้ว) สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงในตำบลไกรโน จะเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคและขายเป็นรายได้เข้าสู่ครัวเรือนของเกษตรกร

การใช้ปัจจัยการผลิตเกษตรกรจะซื้อปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลง ศัตรูข้าว ในร้านค้าในตลาดอำเภอวังไทร หรือในหมู่บ้าน การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวเกษตรกรบางส่วนจะซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์ขยายพันธุ์พืชและซื้อจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน หมู่ 4,14 ตำบลไกรโน และแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์ข้าวกันเองในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ในปัจจุบันลักษณะการผลิตของ เกษตรกรนิยมใช้เครื่องจักรกลทดแทนการใช้แรงงานคนจึงทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

ฤดูนาปี เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น ชัยนาท 1 , สุพรรณบุรี 1 และพิษณุโลก 2 และในที่ลุ่มอาจจะมีการใช้พันธุ์ข้าวขาวมะลิ 105 ขาวสุรินทร์ บ้างเป็นบางส่วนใช้น้ำจากน้ำฝนในการทำนาปี เกษตรกรจะประสบปัญหาน้ำท่วมข้าวนาปีในช่วงเดือนกันยายน - เดือน ตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูน้ำหลากจากแม่น้ำยม บางปีก็ท่วมมากบางปีก็ท่วมน้อย เกษตรกรยอมที่จะเสี่ยงทำข้าวนาปี เพื่อได้

ฤดูนาปรัง เกษตรกรใช้พันธุ์ข้าวไม่ไวแสง พันธุ์ชัยนาท 1 สุพรรณบุรี 1 พิษณุโลก 2 เกษตรกรจะใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น คลองก่อนแก่น คลองเมม ฯลฯ ซึ่งรับน้ำจากแม่น้ำน่านตั้งเข้าคลองอีกครั้งและแหล่งน้ำในไร่นาของตนเอง เช่น สระ บ่อบาดาล ซึ่งทำให้ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เพิ่มขึ้น

การเตรียมดิน ใช้รถไถปั่นและใช้รถไถเดินตามทำเทือก หรือใช้รถเดินตามไถทำเทือกนา

อัตราการใช้เมล็ดต่อไร่เกษตรกรจะใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เก็บไว้ทำพันธุ์ในอัตรา 30-35 กก./ไร่ เกษตรกรจะใช้วิธีหว่านน้ำตม เพื่อประหยัดเวลาแรงงาน (แต่ถ้าใช้เมล็ดพันธุ์ของทางราชการจะใช้ 20-25 กก./ไร่)

- เกษตรกรจะใช้ปุ๋ยเคมี สูตร 16-20-0 ผสมกับ 46-0-0 ในอัตรา 2 :1 เพื่อทำให้ต้นข้าวเขียวในครั้งที่ 2 เมื่อข้าวอายุได้ 20 - 30 วัน จำนวน 30 กก./ไร่ และบางรายใช้ปุ๋ยสูตร 16 - 20 -0 ผสมด้วย ซึ่งทางราชการได้ให้ความรู้ในเรื่องการใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 ให้ใช้สูตร 16 - 20 -0 เพียงอย่างเดียว ก็เพียงพอกับความต้องการของต้นข้าวแล้ว และในการใส่ครั้งที่ 2 ไม่ต้องใส่ปุ๋ยสูตร 16-20-0 เพราะต้นข้าวไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

- การเก็บเกี่ยว ใช้รถเกี่ยวทดแทนแรงงานคน และเมื่อเกี่ยวแล้วก็นำผลผลิตที่ได้ไปจำหน่ายทันที เนื่องจากเกษตรกรไม่มีลานตากข้าวเปลือก หรือยุ่งยากเก็บข้าวเปลือก เนื่องจากสามารถที่จะปลุกข้าวได้ปีละ 2-3 ครั้ง ทำให้ราคาข้าวที่ขายได้ราคาต่ำเพราะมีความชื้นสูง

เกษตรกรตำบลไกรโน จะทำการปลูกข้าวโดยการหว่านน้ำตม และนาดำโดยการปักดำและโยนกล้า มีการเตรียมดินโดยการจอบหมุนหรือเรียกว่าปั่นนา แล้วจึงหว่านข้าว จำนวน 30 – 35 กิโลกรัมต่อ

ไร่ พันธุ์ข้าวที่ใช้คือพันธุ์สุพรรณบุรี 1, พิษณุโลก 2, เมื่อหว่านข้าวแล้วขังน้ำไว้ในแปลงนา 1 คืบ จึงระบายน้ำออก หลังข้าวงอก 7 วัน จึงฉีดพ่นยาคุมหญ้า และอีกสามวันก็สูบน้ำเข้านา เมื่อข้าวอายุประมาณ 20 – 25 วัน จึงหว่านปุ๋ยเคมีครั้งแรกโดยใช้สูตร 16-20-0 อัตราที่ใช้ 20 – 25 กิโลกรัม/ไร่ และเกษตรกรบางรายก็ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 ผสมในอัตรา 2 : 1 และมีการสำรวจโรค แมลง ศัตรูข้าว ทุกระยะเมื่อพบว่ามีภาวะระบาด จึงมีการใช้สารเคมี ซึ่ง โรค แมลง ศัตรูข้าว ที่พบคือ

1. หนอนม้วนใบข้าว
2. เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล
3. ข้าววัชพืช
4. โรคใบไหม้
5. โรคใบขีดสีน้ำตาล
6. โรคเน่าคอรวง

ซึ่งการระบาดของโรค แมลง ศัตรูข้าว จะพบว่ามีภาวะระบาดรุนแรงเป็นช่วง ๆ เนื่องจากเกษตรกรจะประกอบอาชีพหลัก คือ การปลูกข้าวนาปี นาปรัง ครั้งที่ 1 และนาปรังครั้งที่ 2 ทำให้ไม่สามารถตัดวงจรชีวิตของแมลงศัตรูข้าวได้ และเกษตรกรจะใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 โดยใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0 อัตรา 10-20 กิโลกรัม/ไร่ ก่อนข้าวออกรวง 30 วัน แล้วจึงทำการเก็บเกี่ยวโดยเริ่มเกี่ยวข้าวระยะพลับพลึง โดยใช้รถเกี่ยวขนาดราคาไร่ละ 450 บาท เมื่อเก็บเกี่ยวแล้วก็นำข้าวเปลือกไปขายที่ทำข้าวในเขตตำบลไกรโน ตำบลป่าแฝก และเขตอำเภอองไกรลาด

เกษตรกรไม่มีการตากข้าวเปลือก เนื่องจากไม่มีลานตากข้าวเปลือก คุณภาพข้าวเปลือกมีความชื้นประมาณ 25%

ปริมาณผลผลิตข้าวนาปี ข้าวนาปรัง

- **ข้าวนาปี** พื้นที่ปลูกข้าวนาปีตำบลไกรโน ปี 2565 มีจำนวน 25,955 ไร่ มีพื้นที่เก็บเกี่ยว 25,955 ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 820 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 21,283 ตัน ราคาผลผลิต กิโลกรัมละ 6.0 บาท มูลค่ารวม 127,698,600บาท

- **ข้าวนาปรัง** พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังตำบลไกรโน ปีการเพาะปลูก 2564/2565 มีจำนวน 12,860 ไร่ ผลผลิตโดยเฉลี่ย 750 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 9,645 ตัน กิโลกรัมละ 6.5 บาท มูลค่ารวม 62,692,500 บาท

- ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลการปลูกพืช

ระบบ	ช่วงเวลา											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1.ข้าวนาปี												
- หว่านน้ำตม					←→							
- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1					←→							
- ดูแลรักษา					←→							
- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2						←→						
- เก็บเกี่ยว												
2.ข้าวนาปรังครั้งที่ 1												
1. หว่านน้ำตม												←→
2. ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1	←→											←→
3. ดูแลรักษา	←→	←→										
4. ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2												
5. เก็บเกี่ยว		←→	←→									
3.ข้าวนาปรังครั้งที่ 2												
- หว่านน้ำตม		←→	←→									
- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 1				←→								
- ดูแลรักษา					←→							
- ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2												
- เก็บเกี่ยว												

รายได้ - รายจ่ายของครัวเรือน

1. รายได้ภาคเกษตร แบ่งได้ดังนี้

- 1.1 กิจกรรมการทำนา เฉลี่ย 50,000 บาท/ครัวเรือน/ปี
- 1.2 กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ 3,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

2. รายได้นอกภาคเกษตร (จากการรับจ้าง ฯลฯ) 53,000 บาท/ครัวเรือน/ปี

รวมรายได้ในภาคเกษตรและรายได้นอกภาคเกษตร 38,940 บาท/ครัวเรือน/ปี

รายจ่ายของครัวเรือน คือภาคเกษตรกรกิจกรรมการทำนา 38,940 บาท/ครัวเรือน/ปี

2.1.4 เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกรเพิ่มผลผลิตโดยการเปลี่ยนข้าวพันธุ์ดีทุก 3 – 4 ปี โดยเกษตรกรที่มีเงินทุนก็จะไปซื้อข้าวพันธุ์ดีจากศูนย์ขยายพันธุ์พืช เพื่อนำไปทำพันธุ์ มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีคุณภาพดีและลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งข้าวพันธุ์ดีก็ยังมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของเกษตรกร การทำนาของเกษตรกรตำบลไกรโน มีเป้าหมายในการทำนา คือ ลดต้นทุนการผลิตและ เพิ่มปริมาณผลผลิต เพื่อให้ได้ผลตอบแทนมากๆ โดยเกษตรกรจะใช้วิธีการสำรวจตรวจนับแมลง ศัตรูพืช สำรวจศัตรูธรรมชาติก่อนการใช้สารเคมี และลดต้นทุนการผลิต โดยมีการผลิตและใช้ปุ๋ยน้ำสกัดชีวภาพทดแทนการใช้สารเคมี และใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

เกษตรกรตำบลไกรโน ใช้เครื่องจักรกลการเกษตร รถไถใหญ่และรถไถเล็กในการทำงานเตรียมดินในไร่นา การใช้แรงงานสัตว์ทำงานเตรียมดินในไร่นาไม่มีเห็นในพื้นที่แล้ว สัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงในตำบลไกรโน จะเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคและขายมีรายได้เข้าสู่ครัวเรือนของเกษตรกร การใช้ปัจจัยการผลิตผลเกษตรกรจะซื้อปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันโรคกำจัดแมลง ศัตรูข้าวในร้านค้าในตลาดอำเภอองไกรลาค หรือในหมู่บ้าน การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวเกษตรกรบางส่วนจะซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวจากศูนย์ขยายพันธุ์พืช

2.1.5 ปริมาณการผลิตและต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ตำบลไกรโน ข้าวนาปรัง

1. ค่าวัสดุ

- ค่าเมล็ดพันธุ์ 1 กระสอบ ๆ ละ 420 บาท	=	420	บาท
- ค่าหว่านไร่ละ	=	50	บาท
- ปุ๋ยเคมี	=	1,200	บาท
สูตร 16-20-0 กระสอบละ 850 บาท			
สูตร 46-0-0 กระสอบละ 1,200 บาท			
- ค่าหว่านปุ๋ยไร่ละ 40 บาท 2 ครั้ง	=	80	บาท
- ฮอร์โมนอาหารเสริม	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	=	400	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 4 ครั้ง	=	160	บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	=	563	บาท

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

- ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเทือก	=	370	บาท
- ค่ารถเกี่ยวนา	=	450	บาท

- ค่าขนส่งผลผลิต	=	650	บาท
รวม		<u>4,463</u>	บาท
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		750	กก.
ราคาที่ขายได้ (บาท/กก)		6.5	บาท/กก
รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่)		4,875	บาท
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)		412	บาท

ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยต่อไร่ตำบลไกรใน ข้าวนาปี

1. ค่าวัสดุ

- ค่าเมล็ดพันธุ์ 1 กระสอบ ๆ ละ 420 บาท	=	420	บาท
- ค่าหว่านไร่ละ	=	50	บาท
- ปุ๋ยเคมี	=	1,200	บาท
สูตร 16-20-0 กระสอบละ 850 บาท			
สูตร 46-0-0 กระสอบละ 1,200 บาท			
- ค่าหว่านปุ๋ยไร่ละ 40 บาท 2 ครั้ง	=	80	บาท
ค่าอื่น ๆ			
- ฮอร์โมนอาหารเสริม	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีวัชพืช	=	40	บาท
- ค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช	=	400	บาท
- ค่าฉีดสารเคมีศัตรูพืช 4 ครั้ง	=	160	บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	=	563	บาท

2. ค่าแรงงานค่าจ้าง

- ค่าเตรียมดินรถไถใหญ่ปั่นและรถไถเล็กทำเทือก	=	370	บาท
- ค่ารถเกี่ยวนวด	=	450	บาท
- ค่าขนส่งผลผลิต	=	650	บาท
รวม		<u>4,463</u>	บาท

ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)		820	กก.
ราคาที่ขายได้ (บาท/กก)		6.0	บาท/กก
รายได้ต่อไร่ (บาท/ไร่)		4,920	บาท
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)		457	บาท

2.1.6 ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

1) แหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร ในพื้นที่อำเภอกงไกรลาศ

- โรงสีโชคชัยฉัญญกิจ

ที่อยู่: 116 ตำบล บ้านใหม่สุขเกษม อำเภอ กงไกรลาศ สุโขทัย 64170

โทรศัพท์: 055 616 311

- บริษัท โรงสีข้าวสหภาพไรซ์มิลล์ จำกัด

ที่อยู่: 111 หมู่ 3 ตำบล กกแรต อำเภอ กงไกรลาศ สุโขทัย 64170

โทรศัพท์: 055 601 014

- บ.ชูชัยอินเตอร์ไรซ์ จก.

ที่อยู่ 56 ตำบล กกแรต อำเภอ กงไกรลาศ สุโขทัย 64170

เบอร์โทรศัพท์: 055 601 014

2) ลักษณะการซื้อขายผลผลิตข้าวเปลือกของเกษตรกร

- ผลผลิตข้าวเปลือกที่เกษตรกรผลิตได้ ส่วนใหญ่เกษตรกรจะนำผลผลิตไปจำหน่ายให้กับพ่อค้าและท่าข้าวในท้องถิ่นและมีบางส่วนที่เกษตรกรเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน

- สถานการณ์ราคาข้าวอยู่ในภาวะทรงตัวถึงราคาลดลง ขึ้นอยู่กับคุณภาพผลผลิตและปริมาณผลผลิตที่ออกสู่ตลาดและสภาพอากาศ ข้าวเปลือกส่วนใหญ่ข้าวเปลือกคุณภาพต่ำสีเป็นข้าวสาร 20-25%

2.2 สภาพปัญหาประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางแสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร 1.ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	เกษตรกรทำนาตลอดเวลาไม่มีการพักนา ทำให้ดินมีสภาพค่อนข้างแน่น ขาดความอุดมสมบูรณ์ มีธาตุอาหารในดินต่ำ	ให้ความรู้เกษตรกรในเรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การไถกลบตอซังข้าว โดยไม่เผา และการปลูกปอเทืองเพื่อไถกลบ	ตำบลไกรโน	ด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด 1.ต้นทุนการผลิตสูง	ต้นทุนการผลิตสูงจากการขึ้นราคาของปุ๋ย สารเคมี ค่าแรงที่สูงขึ้น และขาดอำนาจในการต่อรองในการซื้อปัจจัยการผลิต	1. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามธรรมชาติ เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก สารชีวภัณฑ์ 2. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และทุนแรง เช่น เครื่องหยอดเมล็ดข้าวเครื่องเกี่ยวข้าว เป็นต้น 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่เพื่ออำนาจต่อรองราคา	ตำบลไกรโน	ปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</p> <p>1.ราคาขายต่ำ ไม่สามารถต่อรองได้</p>	<p>เนื่องจากการเป็นกรผลิตรายบุคคลจะขายตามท่าข้าวในพื้นที่ใกล้เคียง ไม่มีอำนาจต่อรองราคา ทำให้ถูกกดราคา นอกจากนี้เกษตรกรยังปลูกข้าวที่ไม่ตรงตามความต้องการของตลาด และไม่มีมาตรฐานรองรับ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการรวมกลุ่มในรูปแบบแปลงใหญ่เพื่ออำนาจต่อรองราคา ส่งเสริมการปลูกข้าวที่ตรงตามความต้องการของตลาด ส่งเสริมการผลิตข้าวที่ได้มาตรฐาน เช่น GAP มาตรฐานอินทรีย์ 	<p>ตำบลไกรโน</p>	<p>ปานกลาง</p>
<p>ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>1.ขาดความรู้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์และไม่มีตลาดรองรับ</p>	<p>เกษตรกรไม่มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการตลาดที่ทันสมัย เช่นการตลาดออนไลน์</p>	<p>หาผู้มีความรู้ ความชำนาญ มาให้ความรู้กับเกษตรกร</p>	<p>ตำบลไกรโน</p>	<p>ปานกลาง</p>

2.3 การจัดทำ TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำมีความเข้มแข็ง สามัคคี เกษตรกรมีความสนใจทางด้าน การเกษตร พื้นที่เหมาะสมในการทำนาข้าว 	<ol style="list-style-type: none"> เกษตรกรขาดความรู้เรื่อง การตลาดสินค้าเกษตร เกษตรกรขาดความรู้เรื่อง การเพิ่มมูลค่าสินค้า ขาดแคลนน้ำสำหรับทำ การเกษตรในช่วงฤดูแล้ง
โอกาส (O)	SO	WO
<ol style="list-style-type: none"> มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกใน การขนส่งสินค้าเกษตร มีแหล่งรองรับผลผลิต 	กลยุทธ์เชิงรุก <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้มีการปลูกข้าวพันธุ์ที่ ตลาดต้องการ ให้ความรู้เรื่องการตลาดนำ การผลิต และเทคโนโลยีต่าง ๆ สร้างเกษตรกรผู้นำในตำบลให้ เป็นเกษตรกรต้นแบบ 	กลยุทธ์เชิงแก้ไข <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการทำการเกษตรให้ แบบแปลงใหญ่เพื่อเพิ่มอำนาจ การต่อรองในการขายสินค้าและซื้อ ปัจจัยการผลิต ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตข้าวที่ ได้มาตรฐานสินค้าเกษตร
ภัยคุกคาม (T)	ST	WT
<ol style="list-style-type: none"> ราคาสินค้าเกษตรมีความผัน พวนทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยง เรื่องรายได้ ราคาปุ๋ย สารเคมีกำจัดวัชพืช ปรอบศัตรูพืช มีราคาสูงขึ้น ค่าแรงในการทำการเกษตรมี ราคาสูงขึ้น 	กลยุทธ์เชิงป้องกัน <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมการรวมกลุ่มของ เกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองใน การซื้อปัจจัยการผลิต และการ ขายผลผลิต ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยธรรมชาติ และสารชีวภัณฑ์เพื่อทดแทนการ ใช้สารเคมี ส่งเสริมเกษตรกรให้มีการ ปรับปรุงบำรุงดินเพื่อลดการใช้ ปุ๋ยเคมี ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีทาง การเกษตรเพื่อลดการใช้แรงงาน ลง 	กลยุทธ์เชิงรับ <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมอาชีพเสริมหลังจาก ว่างเว้นการทำเกษตรกรรม จัดหากองทุนเพื่อสนับสนุนกลุ่ม เกษตรกร

